

Biologická perspektiva

Teoretický základ	Genetika, neurologické a fyziologické procesy
Výklad chování	Medicínský model. Genetika, chemie mozku a hormony ovlivňují chování
Zhodnocení - prvky	nerurotransmitery, fyziologické a hormonální funkce
Zhodnocení - procedura	psychometrie, neuropsychologické testování; psychofyziologické testy, zobrazovací metody mozku. Rozhovory.
Formulace - základ	biochemie mozku a hormony
Formulace problému	nežádoucí chování způsobeno částečně genetickými predispozicemi, částečně nerovnováhou hormonů a nerovnováhou neurotransmiterů.
Intervence - základ	Náprava neurotransmiterů a hormonální nerovnováhy
intervenční strategie	farmakoterapie
Vyhodnocení intervence - základ	změny v kognitivních procesech a chování
Vyhodnocení intervence	pozitivní změny v kognici a chování

Behaviorální perspektiva	kognitivní perspektiva	Perspektiva sociálního učení
klasické/operantní podmiňování	kognitivní schémata/zpracování informací	reciproční determinismus
chování je výsledkem učení	chování je zprostředkováno kognicí	chování je ovlivněno vnímanou self-efficacy (sebeúčinností)/očekávanými účinnosti/výsledkem očekávání
zjevné, pozorovatelné, měřitelné chování	myšlenky, přesvědčení, postoje, atribuce, závěry	
přímé pozorování, pozorovací tabulky, seznamy, poradenská interview, dotazníky, hodnotící škály, ABC analýza	rozhovory k odhalení postojů a názorů, sebe-monitoring; vedení deníku, ABC analýza (aktivující událost-kognitivní procesy-problémové chování)	rozhovory a <i>self-reportní</i> dotazníky účinnosti/očekávaný výsledek zprostředkuje nežádoucí chování
posilování nežádoucího chování	kognitivní procesy zprostředkovávají nežádoucí chování	
nežádoucí chování je důsledkem špatného učení	problémové chování má souvislosti s maladaptivními vzorci myšlení, názory	nežádoucí chování je ovlivněno negativní sebeúčinností/očekávanými výsledky
změna zjevného, pozorovatelného, měřitelného chování	změna maladaptivních vzorců myšlení	změna negativní sebeúčinnosti a očekávaných výsledků
posilování, vyhasínání, time-out, žetonové hospodaření, kontrakty, trénování sociálních dovedností	trénink řešení problémů, sebe-kontrola, trénink zvládání stresu, hraní rolí, sebeinstrukce	modelování, copingové dovednosti, observační učení
změny ve zjevném, pozorovatelném chování	přizpůsobivé změny v kognitivních procesech	změny negativní sebeúčinnosti a v očekávaných výsledcích
porovnání změny v chování s baseline	nárůst kompetencí k řešení problémů, sebe-managementu	nárůst self-efficacy

Ekologická perspektiva	ekosystémová perspektiva	Psychodynamická perspektiva
sociální a fyzické prostředí	Systémy; subsystémy; rodinná terapie	nevědoé procesy hledají řešení v psychických konfliktech; např obrana ega. Nevědomé fantazie ovlivňují chování
chování vzniká na základě interakce jedinec-prostředí	chování je výsledkem interkací	chování je dáno nevědomými procesy
interakce jedinec-prostředí	interakce uvnitř a mezi subsystémy. Interpretace chování	obrany ega, nevědomé fantazie; vnitřnípracovní mode/ly
pozorování, selfreporty, průzkum postojů	rozhovory, pozorování, analýza interpretací	projektivní techniky, transfer, vyvození obran/nevědomých fantazií
interakce jedinec-prostředí	negativní interakce ústí do sebeudržujících se cyklů	nevyřešené evědomé konflikty/fantazie; nevhodné vnitřní pracovní modely se odrážají v potížích v oblasti emocí a chování
nežádoucí chování je výsledkem negativních interakcí jedinec-prostředí	nežádoucí chování je výsledkem negativních interakcí, interpretací	nežádoucí chování je způsobeno nevyřešenými nevědomými konflikty, fantaziemi, vnitřními pracovními modely - vzbuzují úzkosta obrany ega
změna interakce jedinec-prostředí	zahájení a udržení pozitivních interakcí	facilitace vhledu, posilování ega
změnit sociální a fyzické prostředí; změnit percepce, postoje a očekávání	přerámování, stanovení symptomu, pozitivní konotace funkce a motivu	interpretace rezistence a obran či nevědomých fantazií sjrze transfer
změny v sociálním a fyzickém prostředí; změna percepce, postojů a očekávání	změny v interakcích, interpretacích	vhled do nevědomých konfliktů; posílení ega
pozitivní změny v prostředí, percepcech a chování	nové cykly pozitivních interakcí	větší vhled a síla ega

humanistická perspektiva

fenomenologie/subjektivní
význam/percepce/pocity

sebekatualizace osobnosti; plně
funkční osobnost

sebepojetí, sebevědomí.
Skutečné/ideální já. Zaměření se
na pocity.
sociometrie, self-reports,
dotazníky na skutečné a ideální
self

změny
osobnosti/růst/sebevědomí/poc
ity/sebepoznání

nežádoucí chování je výsledkem
nízkého
sebevědomí/problémech v
emocích

změna sebepojetí, posilování
sebevědomí. Osobní zdroje

Naplňování potřeb (Maslowova
hyerarchie potřeb)

změny v sebe-konceptu. Změny
v sebevědomí. Změny v
emocích.

pozitivní změny v sebe-
konceptu, sebevědomí a
emocích